

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

3 ביוני 2024

1759

כ"ו באייר התשפ"ד

עמוד

הצעת חוק לדחיית הבחירות הכלליות לרשויות המקומיות (תיקון מס' 2) (תשלום למועמדים,
סיעות ורשימות ברשויות שבהן נדחו הבחירות), התשפ"ד-2024 1028

הצעת חוק לדחיית הבחירות הכלליות לרשויות המקומיות (תיקון מס' 2) (תשלום למועמדים, סיעות ורשימות ברשויות שבהן נדחו הבחירות), התשפ"ד-2024

הוספת סעיף 4א¹. 1. בחוק לדחיית הבחירות הכלליות לרשויות המקומיות, התשפ"ד-2023¹, אחרי סעיף 4 יבוא:

א.4. "תשלום למועמדים, סיעות ורשימות ברשויות מקומיות שבהן הבחירות נדחו מעבר למועד הנדחה (א) אוצר המדינה ישלם לסיעה או רשימה ברשות מקומית, או למועמד לראשות מועצה אזורית, שהתמודדו בבחירות אשר נועדו להתקיים במועד המקורי ולא התקיימו במועד הנדחה, סכום השווה להוצאות הבחירות שהוציאו בפועל וכדין לעניין הבחירות האמורות, ובלבד שהסכום האמור, לכל אחת מהסיעות או הרשימות או לכל אחד מהמועמדים, לפי העניין, לא יעלה על 75% מסכום המימון לפי סעיף 6 לחוק מימון בחירות, כפי שהיה במועד המקורי (בסעיף זה – סכום המימון) ובהתאם להוראות סעיף זה; מתוך סכום התשלום ינוכו מקדמות ששולמו לפי סעיף 10 לחוק מימון בחירות, אם שולמו.

ד ב ר י ה ס ב ר

ואולם המצב החוקי כיום אינו נותן מענה מספק בנוגע להוצאות בחירות שהוצאו לקראת הבחירות במועד המקורי או הנדחה (חודש אוקטובר 2023 או פברואר 2024, בהתאמה) ושכסופו של דבר לא התקיימו גם במועד הנדחה. זאת, כאשר בפועל יידרשו המועמדים לקיים שני מסעות בחירות נפרדים, אשר רק בעד אחד מהם (זה שיערך לקראת הבחירות כחודש נובמבר 2024) הם יקבלו מימון לפי החוק הקיים. נוסף על כך אין במצב הקיים מענה למועמדים שהתמודדו לקראת הבחירות במועד המקורי או הנדחה ויבחרו שלא להתמודד שוב לקראת הבחירות בנובמבר 2024.

על כן, מוצע להוסיף לחוק דחיית הבחירות את סעיף 4א ולקבוע בו כי רשימות או סיעות ברשויות מקומיות, או מועמדים לראשות מועצות אזוריות (להלן – המועמדים), שהתמודדו בבחירות שמועדן נדחה לנובמבר 2024, יהיו זכאים לתשלום מאוצר המדינה בעד הוצאות בחירות שהוציאו ושכסופו של דבר לא התקיימו במועד הבחירות הכלליות לרשויות המקומיות.

יצוין כי בהתאם לחוק מימון בחירות, המימון ניתן בעיריות ובמועצות המקומיות לרשימות וסיעות ובמועצות האזוריות – למועמדים לראש המועצה. בהתאם מתייחסת גם ההכאה לתשלום לפי חוק זה לגורמים אלה.

יצוין כי לעניין הבחירות שיתקיימו במועד החדש שנקבע לנובמבר 2024 יחולו הוראות חוק מימון בחירות בלא שינוי.

לסעיף קטן (א) המוצע

מוצע לקבוע כי התשלום למועמדים יהיה בעד הוצאות בחירות שהוצאו בפועל וכדין (בהתאם להוראות

סעיף 1 חוק לדחיית הבחירות הכלליות לרשויות המקומיות, התשפ"ד-2023 (להלן – חוק דחיית הבחירות), אשר דחה את מועד הבחירות הכלליות לרשויות המקומיות ליום כ' בשבט התשפ"ד (30 בינואר 2024), נחקק על רקע מלחמת "חרבות ברזל". בהתאם לסמכותה לפי סעיף 1(ב) לחוק האמור פעלה הממשלה, באישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת ובאישור מליאת הכנסת, לדחיית המועד האמור ליום י"ח באדר א' התשפ"ד (27 בפברואר 2024).

נוסף על כך, קבע שר הפנים בתוקף סמכותו לפי סעיף 5(א) לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965, ובתוקף סמכותו לפי סעיף 4(א) לחוק המועצות האזוריות (מועד בחירות כלליות), התשנ"ד-1994, לאחר התייעצות עם ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, כי הבחירות ב'11 רשויות מקומיות יידחו ליום י"ח בחשוון התשפ"ה (19 בנובמבר 2024).

משמעות הדחייה היא, בין השאר, כי הליך הגשת הרשימות והמועמדים ואישורן ייערך מחדש לקראת מועד הבחירות החדש.

לפי חוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות), התשנ"ג-1993 (להלן – חוק מימון בחירות), מימון הבחירות ניתן לאחר הבחירות ועל פי תוצאות הבחירות.

לעניין הבחירות שנדחו מאוקטובר 2023 והתקיימו בפברואר 2024 ניתן מענה בעניין הוצאות הבחירות שהוצאו לקראתן בחוק לדחיית הבחירות ובהחלטת הוועדה הציבורית לפי סעיף 4א לחוק מימון בחירות על הגדלת יחידת המימון ב'17% לעניין בחירות אלה.

¹ ס"ח התשפ"ה, עמ' 22; התשפ"ד, עמ' 42.

(ב) עלה הסכום הכולל לתשלום לכלל הסיעות, הרשימות או המועמדים, לפי העניין, באותה רשות מקומית, לפי סעיף קטן (א), על סכום המימון, יופחת סכום התשלום שלו זכאים כל סיעה, רשימה או מועמה, לפי העניין, בשיעור שווה, כך שהסכום הכולל לתשלום באותה רשות מקומית לא יעלה על סכום המימון.

(ג) תנאי מוקדם לתשלום לפי סעיף זה הוא שבתוך 3 חודשים מיום פרסומו של חוק לדחיית הבחירות הכלליות לרשויות המקומיות (תיקון מס' 2) (תשלום למועמדים, סיעות ורשימות ברשויות שבהן נדחו הבחירות), התשפ"ד-2024, הסיעה, הרשימה או המועמה, לפי העניין, קיימו שניים אלה:

(1) מסרו לשר הפנים בקשה חתומה בידי בא כוח הסיעה או הרשימה, כמשמעותו בחוק מימון בחירות, או בידי המועמה, לפי העניין, בצירוף הפרטים והמסמכים המפורטים בסעיפים 11(א)(2) עד 12(א), 12(א) או 12(א)(א) לחוק מימון בחירות, לפי העניין; הוראות סעיפים 11(ב), 12(ב) או 12(א)(ב) לחוק מימון בחירות יחולו על הבקשה בשינויים המחוייבים;

(2) מסרו למבקר המדינה, את חשבונות הסיעה, הרשימה או המועמד ודוח כספי לעניין תקופת הבחירות, בצירוף חוות דעת של רואה חשבון, כאמור בסעיף 22 לחוק מימון בחירות.

ד ב ר י ה ס ב ר

החוק המוצע, את חשבונותיהם לתקופת הבחירות, דוח כספי לאותה תקופה, וחוות דעת רואה חשבון בדבר תקינותם ושלמותם ובדבר ניהול מערכת החשבונות בהתאם להנחיות מבקר המדינה – הכול לפי סעיף 22 לחוק מימון בחירות.

נוסף על כך, עליהם להגיש לשר הפנים בתוך אותה תקופה בקשה לקבלת סכום התשלום, בדומה להודעה שיש להגיש כתנאי לקבלת מימון בחירות לפי סעיפים 11, 12 ו-12א לחוק מימון בחירות. הבקשה תכלול את הפרטים בסעיפים האמורים בחוק מימון בחירות, ובהם הודעה על שמות הנציגים והסכמתם, פרטי רואה חשבון שמונה, תצהיר שנעשה כל הדרוש להבטיח ניהול נאות של חשבון ההכנסות וההוצאות, פרטי חשבון הבנק ועוד, הכול כמפורט בחוק מימון בחירות. כמו כן, יחולו סעיפים 11(ב), 12(ב) או 12(א)(ב) לחוק מימון בחירות, שמסדירים את אופן החלפת הנציגים או שינוי חשבון הבנק.

בהתאם להוראות חוק מימון בחירות, תצורף להודעה הסכמת הנציגים לכך שהם נציגי המועמדים. נציגים אלה, בין השאר, יהיו חייבים באופן אישי להשיב כספים שישולמו ביתה, כמפורט בסעיף קטן (ח).

מובהר כי הגשת המסמכים האמורים למבקר המדינה ולשר הפנים במועד מהווה תנאי לקבלת הפיצוי.

חוק מימון בחירות בכל הנוגע להוצאות בחירות, ואולם ביחס לכל מועמד – התשלום לא יעלה על 75% מסכום המימון שנקבע מראש לאותה רשות מקומית לפי סעיף 6 לחוק מימון בחירות בניכוי מקדמות שקיבלו לפי סעיף 10 לחוק מימון בחירות, אם קיבלו (להלן – סכום המימון).

לסעיף קטן (ב) המוצע

לאחר חישוב סכום התשלום לכל מועמד כאמור לעיל, יחושב הסכום הכולל לתשלום בכל רשות מקומית רלוונטית שהוא הסכום שלו זכאים כל המועמדים באותה הרשות המקומית לפי סעיף קטן (א). היה והסכום הכולל כאמור יהיה גבוה מסכום המימון, תיערך הפחתה לכל המועמדים באותה רשות מקומית, בשיעור זהה, כך שסכום המימון שישולם לכל המועמדים ברשות מקומית מסוימת לא יעלה על סכום המימון שנקבע מראש לאותה רשות מקומית. יצוין כי מדובר בסכום המימון שנקבע למועד הבחירות המקורי בהגדרתו בחוק, בלא ההגדלה של 17% הנוכרת לעיל (שכן ההגדלה מתייחסת לבחירות שהתקיימו בפברואר 2024 בלבד).

לסעיף קטן (ג) המוצע

לצורך קבלת סכום התשלום, יגישו המועמדים למבקר המדינה, לא יאוחר משלושה חודשים מיום פרסומו של

(ד) מבקר המדינה יערוך, בתוך 6 חודשים מתום המועד האמור בסעיף קטן (ג), דין וחשבון בדבר החשבונות האמורים בסעיף קטן (ג)(2), בהתייחס לחוות הדעת של רואה החשבון האמורה בו ובהסתמך על בדיקות ובירורים משלימים שמצא לנכון לערוך, ובו יציין אם הסיעה, הרשימה או המועמד, לפי העניין, ניהלו מערכת חשבונות לפי הנחיותיו, וכן יציין את הוצאות הבחירות שהוצאו בפועל וכדין; המבקר ימסור העתק מן הדין וחשבון לשר הפנים.

(ה) קבע מבקר המדינה בדין וחשבון כאמור בסעיף קטן (ד) כי הסיעה, הרשימה או המועמד –

(1) לא ניהלו את מערכת החשבונות לפי הנחיותיו – יופחת סכום התשלום ב־15%;

(2) ניהלו את מערכת החשבונות לפי הנחיותיו, אך בלא הקפדה מלאה עליהן – רשאי הוא לקבוע כי סכום התשלום יופחת בשיעור שיקבע ושלא יעלה על 15% מסכום התשלום.

(ו) קיימו הסיעה, הרשימה או המועמד את האמור בסעיף קטן (ג), תשלום בתום המועד האמור באותו סעיף קטן מחצית מסכום התשלום כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב), וחישבו סכום התשלום לעניין זה יהיה לפי גובה ההוצאות שצוין בבקשה לפי הסעיף הקטן האמור.

(ז) עם מסירת הדין וחשבון של מבקר המדינה כאמור בסעיף קטן (ד), ישולם סכום התשלום כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב) לפי ההוצאות שנקבעו בדין וחשבון של מבקר המדינה, בכפוף לקביעות מבקר המדינה לפי סעיף קטן (ד), ובניכוי הסכום ששולם לפי סעיף קטן (ו).

ד ב ר י ה ס ב ר

שלו זכאי המועמד לאחר החישובים שנעשים לפי סעיפים קטנים (א) ו־(ב).

לסעיף קטן (ו) המוצע

כדי לתת מענה למועמדים בתקופה שעד להשלמת הבדיקות על ידי מבקר המדינה וקביעתו לגבי סכום ההוצאה לצורך חישוב הזכאות לתשלום, מוצע לקבוע כי בתום המועד להגשת הדוחות למבקר המדינה והבקשות לשר הפנים ישולם תשלום חלקי למי שהגיש את הדוחות והבקשות במועד התשלום יהיה מחצית מסכום התשלום לפי סעיפים קטנים (א) או (ב). בניכוי המקדמות ששולמו, אם שולמו. ככלל, סכום הוצאות הבחירות הוא זה שנקבע ככזה על ידי מבקר המדינה, ואולם לצורך חישוב תשלום חלקי זה בלבד, התשלום החלקי יחושב לפי גובה ההוצאות שצוין בבקשה שהוגשה לשר הפנים, ולא לפי גובה ההוצאות שנקבע בדוח המבקר.

לסעיף קטן (ז) המוצע

לאחר הגשת דוח מבקר המדינה, ישולם סכום התשלום המלא בהתאם להוצאות הבחירות שהוכרו על

לסעיף קטן (ד) המוצע

מבקר המדינה יגיש לשר הפנים, בתוך 6 חודשים נוספים מהמועד שנקבע בסעיף הקטן הקודם (3 חודשים ממועד פרסום החוק – כלומה סך הכול 9 חודשים ממועד פרסום החוק), דוח שבו יציין אם המועמדים ניהלו מערכת חשבונות לפי הנחיותיו ואם ההוצאות הן הוצאות בחירות שהוצאו בפועל וכדין – זאת בדומה לסעיף 23 לחוק מימון בחירות, לעניין הוצאות. התשלום ישולם בכפוף ובהתאם לדוח מבקר המדינה לגבי ההוצאות.

לסעיף קטן (ה) המוצע

מוצע לקבוע הוראות לעניין הפחתת סכום התשלום, בדומה להוראות סעיף 23 לחוק מימון בחירות. בהתאם למוצע, אם מבקר המדינה קבע שהמועמד לא ניהל את מערכת החשבונות לפי הנחיותיו – יופחת סכום התשלום שישולם לו ב־15%. אם מבקר המדינה קבע שהוא ניהל את מערכת החשבונות לפי הנחיותיו אך בלא הקפדה מלאה על ההנחיות, מבקר המדינה יהיה רשאי להפחית את סכום התשלום שישולם לו בשיעור שיקבע ושלא יעלה על 15% מסכום התשלום. הפחתה זו נעשית מסכום הפיצוי

(ח) עלה הסכום ששולם לפי סעיף קטן (ו) על הסכום שיש לשלמו לפי סעיף קטן (ז), ידרוש שר הפנים את יתרת הסכום ממי שניתן לו התשלום ומכל מי שהוא נציגו, וחבותם תהיה יחד ולחוד; לא שולמה יתרת הסכום בתוך 45 ימים מיום שנשלחה דרישת השר בכתב כאמור, יחולו על גבייתה הוראות חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995², ויראו לעניין החוק האמור את היתרה כחוב ואת מי שנדרשה ממנו כאמור כחייב.

(ט) הוראות סעיפים 25 ו-26 לחוק מימון בחירות יחולו, בשינויים המחויבים, על תשלום לפי סעיף זה.

(י) בסעיף זה –

"הוצאות הבחירות" – כהגדרתן בחוק מימון בחירות;

"חוק מימון בחירות" – חוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות), התשנ"ג-1993³;

"סיעה", "רשימה" – כהגדרתן בחוק מימון בחירות;

"תקופת הבחירות" – התקופה מהיום הקובע כהגדרתו בחוק מימון בחירות עד יום י"ג באדר א' התשפ"ד (22 בפברואר 2024), ולעניין זה יקראו את ההגדרה "היום הקובע" כך שבכל מקום, במקום "יום הבחירות" יבוא "המועד המקורי".

ד ב ר י ה ס ב ר

אם לסיעת בת או רשימת בת, לרבות כך שבדומה להסדרים מימון הבחירות, סיעת האם תהיה זכאית לסכום התשלום של סיעת הבת או רשימת הבת שלה ותהיה אחראית להגשת הבקשות והדוחות.

לסעיף קטן (י) המוצע

מוצע להגדיר מונחים שנעשה בהם שימוש בסעיף המוצע וכן להחיל כמה הגדרות מחוק מימון בחירות. במסגרת זו מוצע לקבוע כי הגדרת "הוצאות הבחירות" לעניין חוק זה תהיה כפי שהיא מוגדרת בחוק מימון בחירות, ואולם לעניין תקופת הבחירות (המהווה חלק מההגדרה האמורה), יראו את התקופה כך שהיא מסתיימת ביום י"ג באדר א' התשפ"ד (22 בפברואר 2024), שהוא היום שבו פורסמה ברשומות הודעת שר הפנים על דחית הבחירות ב"11 הרשויות המקומיות (ראו ילקוט הפרסומים התשפ"ה, עמ' 4096). לעניין זה יובהר כי אין שינוי לעניין תחילת תקופת הבחירות שכבר החלה לפני מועד הבחירות המקורי, לפני הדחייה (ט"ז בחשוון התשפ"ד 31 באוקטובר 2023), ומוצע להבהיר כי תחילתה, בהתאם להגדרה, תהיה ביחס למועד המקורי של הבחירות.

ידיו ברוח, בהפחתת השיעורים בהתאם לקביעתו לעניין העמידה בהנחיות המבקר וההקפדה עליהן לפי סעיף קטן (ה) ובניכוי הסכום שכבר שולם לפי סעיף קטן (ו).

לסעיף קטן (ח) המוצע

אם סכום התשלום החלקי ששולם לפי סעיף קטן (ו) (שחושב כאמור על בסיס דיווחי המגיש) עולה על סכום התשלום המלא לפי סעיף קטן (ז) (שמחושב כאמור על בסיס דוח המבקר), ידרוש שר הפנים בכתב את ההפרש ממי ששולם לו כאמור ומכל אחד מהנציגים שנרשמו בבקשה שהוגשה לשר לפי סעיף קטן (ג). אם הסכום שיש להחזיר למדינה לא שולם בתוך 45 ימים מיום הדרישה, ייחשב הסכום כחוב לפי חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995, ויהיה אפשר לגבות אותו לפי הוראות החוק האמור. מי ששולם לו וכן כל אחד מהנציגים כאמור יהיו חייבים, ביחד ולחוד, בתשלום ההפרש.

לסעיף קטן (ט) המוצע

עוד מוצע להחיל על התשלום לפי חוק זה את סעיף 25 לחוק מימון בחירות לעניין מניעת שעבוד ועיקול, וכן את סעיף 26 לחוק האמור – לעניין היחסים שבין סיעת

² ס"ח התשנ"ה, עמ' 170.

³ ס"ח התשנ"ג, עמ' 146.

